

Osiągnięcia maturzystów w roku 2007

SPRAWOZDANIE
Z EGZAMINU
MATURALNEGO
2007

*Komentarz
do zadań
z języka
niemieckiego*

WARSZAWA, CZERWIEC 2007

Opracowanie:

Marek Splawiński

Elżbieta Kręcejewska

Współpraca:

Izabela Darecka – Marczak

Izabela Dębecka

Elżbieta Malinowska

Bożena Niebrzydowska

Monika Nowakowska – Schmidt

Agnieszka Sibiga

Beata Trzcińska

Konsultacja naukowa:

prof. dr hab. Halina Stasiak

OPIS ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

Arkusze egzaminacyjne wraz z przykładowymi rozwiązaniami, Informator maturalny zawierający standardy wymagań egzaminacyjnych oraz aneks do Informatora maturalnego z września 2006 roku dostępne są na stronie internetowej CKE (www.cke.edu.pl)

Poziom podstawowy

Arkusz egzaminacyjny na poziomie podstawowym (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnych tekstach nagranych profesjonalnie w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie. Wyznaczono również przerwy przeznaczone na przeczytanie poleceń, zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Tematyka tekstów była zróżnicowana. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 15 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Zadanie 1. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego „zakupy i usługi – reklama”. Zadanie polegało na wysłuchaniu pięciu krótkich tekstów reklamowych i dopasowaniu właściwego artykułu do każdej reklamy. Reklamy dotyczyły artykułów gospodarstwa domowego i przedmiotów codziennego użytku. Katalog, z którego zdający musieli wybrać reklamowane artykuły zawierał dwa elementy dodatkowe niepasujące do żadnej reklamy. Technika zastosowaną w tym zadaniu było „dobieranie”.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu a – określenie głównej myśli tekstu
Wskaźnik łatwości zadania
0,74 – łatwe (od 0,32 do 0,93)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 1.2. , dla którego kluczowym fragmentem nagrania było zdanie <i>Schenken Sie ihm dieses modische und zweckmäßige Schmuckstück mit einem schwarzen Zifferblatt und drei Zeigern</i> . Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej między ww. zdaniem z tekstu a słowem <i>Herrenarmbanduhr</i> , które ze względu na swoją długość mogło być problemem. Zadanie cząstkowe 1.3. było najłatwiejsze, ponieważ zdający łatwo skojarzyli <i>Espressomaschine</i> oraz nazwy kawy <i>Cappuccino</i> i <i>Latte Macchiato</i> .

Zadanie 2. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych. Tekst do tego zadania był horoskopem dla znaku zodiakalnego – skorpiona. Tekst ten dotyczył zakresów tematycznych „człowiek”, „życie rodzinne i towarzyskie”, „praca”. Zadanie polegało na wysłuchaniu horoskopu i zdecydowaniu, które zdania zawarte w zadaniu były zgodne, a które niezgodne z treścią wysłuchanego tekstu. W zadaniu zastosowano technikę „prawda/fałsz”.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,82 – łatwe (od 0,74 do 0,92)</p>
<p>Komentarz Zadanie to okazało się najłatwiejsze w arkuszu na poziomie podstawowym. W zadaniu nie było większych dysproporcji w stopniu trudności zadań cząstkowych. Zadanie cząstkowe 2.5. okazało się najtrudniejsze. Trudność sprawiło zdającym wyrażenie <i>eine interessante Entwicklung mit sich bringen</i>. Zadanie 2.1. okazało się bardzo łatwe dla zdających. Zdający bez trudu mogli powiązać semantycznie określenia <i>distanziert reagieren</i> z <i>mit Distanz reagieren</i>.</p>

Zadanie 3. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych. Do zadania wykorzystano tekst narracyjny, który dotyczył następujących tematów: „kultura, twórcy i ich dzieła”, „praca”, „życie rodzinne i towarzyskie” oraz „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego”. W tekście została przedstawiona powieść Thomasa Manna „Buddenbrokowie”. Zdający mieli do wykonania zadanie „wielokrotnego wyboru”, tj. wybranie spośród trzech podanych możliwości jednego zgodnego z tekstem uzupełnienia każdego zdania.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,41 – trudne (od 0,17 do 0,63)</p>
<p>Komentarz Było to najtrudniejsze zadanie sprawdzające rozumienie ze słuchu w arkuszu maturalnym na poziomie podstawowym. Pewna trudność w zadaniu polegała na zastosowaniu tekstu zawierającego dużą ilość informacji wyrażonych bardziej złożonymi konstrukcjami gramatycznymi i wyrażeniami leksykalnymi (np. <i>Der Gründer der Firma, der schon zu Beginn des 19. Jahrhunderts ein erfolgreicher Kaufmann war, war Johann Siegmund Mann. Weder Thomas noch sein Bruder Heinrich zeigten Interesse am Kaufmannsberuf. Als der Senator 1891 starb, wurde die einhundert Jahre alte Firma liquidiert.</i>). Potwierdzeniem tego było zadanie cząstkowe 3.2., które okazało się najtrudniejsze. Zadanie cząstkowe 3.5. było najłatwiejsze, ponieważ zdający sugerowali się podobnymi słowami w zadaniu <i>ein tragisches Ende</i> oraz w tekście <i>trotz seines tragischen Endes</i>.</p>

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech tekstów o zróżnicowanej formie i tematyce oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 20 punktów, co stanowi 40% punktów możliwych do uzyskania na egzaminie na poziomie podstawowym.

Zadanie 4. (7 pkt)

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o wywiad z Katją Bogdanską – kobietą, która będąc dzieckiem zagrała w filmie. Tekst dotyczył zakresów tematycznych „praca”, „człowiek”, „życie rodzinne i towarzyskie”, „kultura” oraz „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego”. Technika sprawdzania umiejętności zdających było zadanie na „dobieranie”. Zdający musieli dopasować do odpowiedzi Katji właściwe pytania zadane jej w wywiadzie przez dziennikarza. Jedno z pytań podane zostało dodatkowo i nie pasowało do żadnej odpowiedzi.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

b – określanie głównych myśli poszczególnych części tekstu

Wskaźnik łatwości zadania

0,35 – trudne (od 0,18 do 0,61)

Komentarz

Zadanie to okazało się najtrudniejsze w arkuszu maturalnym na poziomie podstawowym. Pewna trudność w zadaniu polegała na zastosowaniu techniki „dobieranie”, czyli przyporządkowaniu odpowiedziom właściwych pytań. Największy stopień trudności miały zadania cząstkowe **4.2.** i **4.3.** Zdający nie dokonywali szczegółowej analizy kontekstu oraz zgodności pytań z właściwymi odpowiedziami. Pytania *Wie kamen Sie zu Ihrer Rolle?* oraz *Wie war Ihr erstes Treffen mit dem Regisseur?* wymagały szczegółowego przeanalizowania treści odpowiedzi.

Pytanie *Womit verdienen Sie heute Ihr Geld?* do zadania cząstkowego **4.5.** okazało się najłatwiejsze ze względu na krótką odpowiedź.

Zadanie 5. (8 pkt)

Zadanie z zakresów tematycznych „państwo i społeczeństwo”, „człowiek”, „praca”, „zdrowie” oraz „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego” składało się z ośmiu zadań cząstkowych. Tekst publicystyczny dotyczył Barbary W. z Białorusi przebywającej w Niemczech nielegalnie. W tekście opisano życie i problemy, z jakimi borykają się nielegalni emigranci w Niemczech. Zastosowano zadanie „wielokrotnego wyboru”. Zdający musieli na podstawie przeczytanego tekstu wybrać jedno z czterech możliwych uzupełnień każdego zdania.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje

d – wyselekcjonowanie informacji

Wskaźnik łatwości zadania

0,50 – umiarkowanie trudne (od 0,30 do 0,69)

Komentarz

Zadanie 5. nie należało do najtrudniejszych na poziomie podstawowym, chociaż tekst do niego zawierał bardziej złożone struktury gramatyczne i wyrażenia leksykalne.

Zadanie częściowe 5.6. było najtrudniejsze. Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej między wyrażeniem z zadania *es gibt viele Patienten* a zdaniem z tekstu *Jedes Mal ist das Wartezimmer überfüllt*.

Zadanie częściowe 5.5. okazało się najłatwiejsze, ponieważ zdający łatwo rozszyfrowali zbieżność zapisów *5 Euro für eine Stunde Arbeit* oraz *Stundenlohn von fünf Euro*.

Zadanie 6. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań częściowych. Tekst informacyjny dotyczył zakresów tematycznych „dom”, „podróżowanie i turystyka”. Tekst był opisem domu do wynajęcia, który składał się z czterech oddzielnych mieszkań. Zrozumienie tekstu sprawdzano za pomocą zadania „prawda/fałsz”. Zdający musieli na podstawie przeczytanego tekstu zdecydować, które z zamieszczonych pod nim zdań były zgodne, a które niezgodne z jego treścią.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje

Wskaźnik łatwości zadania

0,59 – umiarkowanie trudne (od 0,44 do 0,72)

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze na poziomie podstawowym w części rozumienie tekstu czytanego.

Najtrudniejsze okazało się zadanie częściowe 6.2. ze względu na błędną interpretację przez zdającego słowa *direkt* lub jego całkowite zignorowanie.

Zadanie częściowe 6.1. było najłatwiejsze, ponieważ zdający łatwo zidentyfikowali wyrazy *Terrasse, Parkplatz* oraz bez problemu wyszukali w tekście zdanie wyrażające możliwość korzystania z tarasu i parkingu.

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: zaproszenia oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka niemieckiego w odniesieniu do autentycznych sytuacji, w których zdający może się znaleźć w życiu prywatnym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów, czyli 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadanie dotyczyło następujących zagadnień tematycznych: „kultura – uczestnictwo w kulturze” oraz „życie rodzinne i towarzyskie”. Wymagało ono zredagowania zaproszenia dla kolegi/koleżanki z Bonn na organizowany przez zdającego i jego przyjaciół koncert. W treści zaproszenia wymagana była realizacja następujących punktów polecenia:

- Zaproś jego/ją na organizowany koncert.
- Poinformuj, gdzie odbędzie się koncert.
- Opisz program, jaki zaprezentujecie.
- Napisz, w jakim celu organizujecie koncert.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Nie oceniano również formy wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w czteropunktowym poleceniu można było uzyskać 4 punkty, a za poprawność językową 1 punkt.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard I – Wiedza 1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („kultura – uczestnictwo w kulturze”, „życie rodzinne i towarzyskie”) 2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (zaproszenie) Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej a – opisywanie przedmiotów, miejsc, zjawisk i czynności e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania b – uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmowa informacji, wyjaśnień, pozwoleń c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim</p>	
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,70 – łatwe (od 0,32 do 0,86) Treść – od 0,75 do 0,86 Poprawność językowa – 0,32</p>	
<p>Typowe poprawne odpowiedzi zdających</p>	<p>Najczęściej powtarzające się błędy</p>
<p><i>Ich lade dich zum Konzert ein. Wir organisieren ein Konzert. Ich möchte dich herzlich zu unserem Konzert einladen. Könntest du in unser Konzert kommen?</i></p>	<p>Brak formuły zaproszenia. Informacja o odbywającym się koncercie. Nieuwzględnienie udziału przyjaciół. <i>Gehst du ins Konzert? Am Sonntag haben wir ein Konzert.</i></p>
<p><i>Das Konzert findet in meiner Schule statt. Wir organisieren unser Konzert im Klub „Paradies“.</i></p>	<p>Pominięcie informacji o miejscu koncertu. <i>Wir organisieren <u>hier</u> ein Konzert.</i></p>
<p><i>Wir singen unsere neuen Lieder. Wir werden singen und tanzen. Wir singen die größten Hits von Beatles.</i></p>	<p>Brak informacji o programie.</p>
<p><i>Wir spielen für kranke Kinder. Wir möchten kranken Menschen helfen. Wir geben das verdiente Geld Obdachlosen.</i></p>	<p><i>Wir <u>wissen noch nicht</u>, was wir mit Geld machen.</i></p>
<p>Komentarz Zdający nie mieli większych problemów z przekazaniem informacji podanych w poleceniu w języku polskim (średnia łatwość za przekazanie informacji – 0,79). U wielu zdających stwierdzono jednak brak znajomości leksyki. Zamiast słowa <i>Konzert</i> używano nagminnie rzeczownika <i>Party</i>. Wiele błędów wynikało z nieuwważnego czytania polecenia bądź jego złej interpretacji. Problemem była realizacja trzeciego punktu dotycząca opisu programu. Niektórzy maturzyści pomijali ten punkt lub opisywali nie program koncertu, lecz całą towarzyszącą koncertowi imprezy (np. tańce, rozmowy towarzyskie, grillowanie). Niektórzy zdający mieli również kłopoty ze sformułowaniem celu.</p>	

U wielu maturzystów stwierdzono nieznaną formę czasownika *einladen*. Często występowało opuszczenie przedrostka *ein*, co powodowało zakłócenie komunikacji. Nawet w pracach, w których pojawił się nagłówek w postaci rzeczownika *Einladung*, zapominano użyć w zdaniu przedrostka *ein*.

Występowały liczne błędy językowe utrudniające komunikację, np. *Das Konzert Finder stadt In Berlin*. Opuszczano rodzajniki (np. *zu Konzert, in Schule*) lub zdający wykazywali się ich nieznaną formą (np. *der Konzert, die Preis*). Stosowano złe przyimki, np. *Ich lade an Konzert ein. Wir sammler Geld nach Kindern*. Szyk wyrazów w zdaniu był niewłaściwy, np. *Zuerst wir organisieren Tanzen*.

Odnotowano również liczne błędy ortograficzne, np. *Konzert, popular, officiel*.

O występowaniu licznych błędów językowych świadczy bardzo niski wskaźnik łatwości dotyczący poprawności językowej (łatwość 0,32).

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadanie z zakresów tematycznych „praca”, „człowiek” oraz „podróżowanie i turystyka” polegało na napisaniu listu prywatnego z uwzględnieniem limitu słów, tj. od 120 do 150. Należało również zachować właściwą dla listu formę oraz odpowiedni styl. List skierowany do znajomego/znajomej z Niemiec miał dotyczyć pracy wakacyjnej wykonywanej przez zdającego. W treści listu wymagano zrealizowania następujących punktów:

- sposób, w jaki znalazłeś/łaś tę pracę oraz warunki, jakie musiałeś/łaś spełnić,
- zespół, w którym pracowałeś/łaś i panującą w nim atmosferę,
- wykonywane zajęcia oraz korzyści z nich płynące,
- cel, na realizację którego przeznaczysz zarobione pieniądze i plany na resztę wakacji.

Zastosowane kryteria oceniania do tego zadania otwartego uwzględniały przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 punkty), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 punkty), poprawność językową (2 punkty) oraz bogactwo językowe (2 punkty).

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („praca”, „człowiek” oraz „podróżowanie i turystyka”)

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie stanów emocjonalnych

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiedzianie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania

b – uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmowa informacji, wyjaśnień, pozwoleń

c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki

<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,52 – umiarkowanie trudne Treść – od 0,63 do 0,69 Forma – 0,60 Bogactwo językowe – 0,44 Poprawność językowa – 0,23</p>	
<p>Typowe poprawne odpowiedzi zdających</p>	<p>Najczęściej powtarzające się błędy</p>
<p><i>Ich habe die Arbeit über das Internet gefunden.</i> <i>Die Anzeige habe ich in der Zeitung gelesen.</i> <i>Ich musste Englisch sprechen.</i></p>	<p>Pominięcie części informacji, pomylenie warunków, jakie zdający miał spełniać z obowiązkami, które musiał wykonywać. (obowiązki należało opisać w trzeciej informacji).</p>
<p><i>Ich habe zwei Jungen und vier nette Mädchen kennen gelernt.</i> <i>Ich habe mit vier jungen Menschen gearbeitet.</i> <i>Sie waren sympathisch und immer hilfsbereit.</i></p>	<p><i>Ich habe viele Leute kennen gelernt.</i> Opisanie zespołu bez uwzględnienia atmosfery w nim panującej.</p>
<p><i>Ich habe Zeitungen verkauft.</i> <i>Ich habe am Computer gearbeitet.</i></p>	<p><i>Die Arbeit war langweilig.</i> <i>Ich habe lange gearbeitet.</i> <i>Niemand hat mir bei der Arbeit geholfen.</i></p>
<p><i>Ich konnte Deutsch sprechen.</i> <i>Ich habe viel Geld verdient.</i> <i>Ich konnte meinen Eltern helfen.</i></p>	<p>Brak informacji lub nieznanie korzyści z wykonywanej pracy.</p>
<p><i>Für das Geld kaufe ich mir einen Computer.</i> <i>Für das Geld kann ich in die Ferien fahren.</i></p>	<p><i>Ich habe das Geld ausgegeben.</i> <i>Ich weiß nicht, was ich kaufe.</i></p>
<p><i>Ich fahre jetzt ins Gebirge.</i> <i>Ich besuche meine Oma an der Ostsee.</i> <i>Wir fahren an die Ostsee und treiben Wassersport.</i></p>	<p><i>Ich habe keine Pläne.</i> Pominięcie informacji.</p>
<p>Komentarz</p> <p>Napisanie listu nie sprawiło zdającym większych trudności. Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne. Większość zdających poradziła sobie z przekazem informacji (średnia łatwość 0,52). Tematyka listu była im bliska.</p> <p>Największe problemy mieli zdający w zakresie realizacji kryteriów poprawności językowej (łatwość 0,23) oraz bogactwa językowego (łatwość 0,44).</p> <p>Zdający często nie realizowali drugiej części informacji (drugi człon punktów 1 i 3), czyli nie podawali warunków, jakie musieli spełniać oraz nie pisali o korzyściach.</p> <p>Ze względu na nieznaną leksykę zdający mieli trudności z właściwym określeniem warunków, które musieli spełniać, ubiegając się o pracę oraz ze sprecyzowaniem korzyści, jakie przyniosłoby jej wykonywanie. Zespół opisywano najczęściej przy pomocy jednego lub dwóch przymiotników. Występowały prace, w których maturzyści za cel uznali sfinansowanie wakacji, więc pisali tylko o swoich planach wakacyjnych.</p> <p>Pojawiły się nieudolne próby wkomponowania do listów tekstów wyuczonych na pamięć oraz fragmentów tekstu z zadania 5.</p> <p>W pracach nie na temat pojawiły się listy o wakacjach, o wyborze przyszłego zawodu, opisy miejscowości wakacyjnych, listy o pracy kolegi/ koleżanki.</p>	

Odnotowano liczne błędy językowe, co potwierdza bardzo niski wskaźnik łatwości dotyczący poprawności językowej (łatwość 0,23). Do nich należą:

- niewłaściwa odmiana czasowników, np. *Ich suchen die Arbeit. Die Leute ist nett. In der Gruppe war 6 Personen.*
- niepoprawna konstrukcja po czasownikach modalnych, np. *Alle Kellner müssen kennen diese Sprache.*
- niewłaściwe formy imiesłowów czasu przeszłego (Partizip II) oraz niewłaściwe czasowniki posiłkowe, np. *geschrieben, getroffen,*
- błędne stosowanie czasów, przy relacji wydarzeń z przeszłości stosowano czas teraźniejszy zamiast przeszłego, np. *Ich finde die Arbeit im Internet. Ich finde die Anzeige in der Zeitung.*
- niewłaściwe stosowanie konstrukcji bezokolicznikowych, np. *Wir müssen die Kinder zu helfen. Ich habe keine Zeit, um zu kommen.*
- nieznamość rodzajników lub ich niestosowanie, np. *das Liebe, die erste Computer, das Job,*
- stosowanie niewłaściwych przyimków, np. *sehr viel Zeit an Internet,*
- niepoprawne użycie zaimków zwrotnych, np. *ich freue sich,*
- niewłaściwa deklinacja przymiotników, np. *Liebe Peter, Lieber Eva, mein neue Auto,*
- nieprawidłowy szyk wyrazów w zdaniu prostym, np. *Jetzt ich kann meine Träume erfüllen. Ich möchte kaufe eine Wohnung.*
- niewłaściwe miejsce czasownika w zdaniu, np. *Ich habe gefunden eine Ferienarbeit. Ich mit euch in Weimar treffen.*
- nieprawidłowy szyk wyrazów w zdaniu pobocznym, np. *...weil alle Kellner müssen Englisch sprechen. Ich freue mich, dass ich kann lernen.*
- niewłaściwa ortografia, np. *endlich, begint, organizirt, interesiren, arbeiten, Atmosphere*

Poza tym zdający nadużywali czasowników *haben, machen, sein.*

Generalnie zdający mieli problemy z zachowaniem poprawności językowej. W pracach występowało bardzo dużo błędów językowych i ortograficznych. Również wiele do życzenia pozostawia realizacja kryterium w zakresie bogactwa językowego.

Nasuwa się zatem wniosek, że w procesie nauczania należy położyć większy nacisk na pracę szczególnie w zakresie bogactwa oraz poprawności językowej.

W wielu przypadkach niska komunikatywność wypowiedzi ograniczała możliwość zrozumienia ich i przyznania punktu za daną informację.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie znacznie. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 6.) nacisk położony był na komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 7.) oprócz przekazania informacji istotną była również forma listu, poprawność językowa oraz bogactwo językowe.

Poziom rozszerzony – część I

Część I (czas trwania: 120 minut) obejmowała trzy zadania, z czego dwa pierwsze dotyczyły **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych**. Zadanie trzecie było **wypowiedzią pisemną** w określonej formie.

Zadanie 1. (2,5 pkt)

Zadanie polegało na transformacji podanych pięciu części zdań. Należało przy tym zachować tę samą treść, stosując inne konstrukcje gramatyczne. Zdający musieli wykazać się znajomością następujących struktur gramatycznych na poziomie rozszerzonym: zdanie przydawkowe, zdanie okolicznikowe czasu, zdanie porównawcze, strona bierna, zdanie przyzwalające. We wszystkich zdaniach wymagana była pełna poprawność ortograficzna.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania

b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych

Wskaźnik łatwości zadania

0,36 – trudne (od 0,26 do 0,51)

Komentarz

Kolejne edycje egzaminu potwierdzają fakt, że zdający mają ogromne problemy z właściwym stosowaniem struktur leksykalno-gramatycznych. Bardzo często nie podejmują próby rozwiązania tego zadania. Największe trudności sprawiła zdającym transformacja części zdania okolicznikowego czasu **1.2.** ze względu na nieprawidłowo użyte przez zdających formy czasowe (Imperfekt) oraz błędy w szyku.

Najłatwiejszą formą gramatyczną okazało się zdanie przyzwalające (zadanie cząstkowe **1.5.**), w którym czasami zrezygnowano z wpisania przymiotnika *große*.

Poza tym odnotowano w innych zadaniach cząstkowych następujące uchybienia:

1.1. Częste użycie zaimka dzierżawczego *ihre* lub zaimka względnego *dessen*.

1.3. Nieprawidłowo sformułowane zdanie, najczęściej błędy w szyku wyrazów, np. *desto bessere berufliche Chancen sie haben*, brak końcówek deklinacyjnych przymiotników, np. *desto besser berufliche Chancen haben sie* lub błędne końcówki przymiotników, np. *desto besseren beruflichen Chancen haben sie*.

1.4. Częste formułowanie zdania w stronie biernej z nieprawidłowym użyciem *es* w środku zdania: *In der Bibliothek wird es leise gesprochen*. Zdarzały się prace, w których występowała błędna transformacja: *In der Bibliothek wird man leise gesprochen*.

Zadanie 2. (2,5 pkt)

Zadanie polegało na przetłumaczeniu na język niemiecki fragmentów zdań podanych w języku polskim. Zdający musieli wykazać się znajomością określonych struktur gramatycznych i leksykalnych na poziomie rozszerzonym. We wszystkich zdaniach wymagana była pełna poprawność ortograficzna.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard V– 2. Umiejętność przetwarzania tekstu w zakresie pisania a – przetwarzanie tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,25 – trudne (od 0,07 do 0,51)</p>
<p>Komentarz Zadanie to okazało się najtrudniejsze na poziomie rozszerzonym. W zadaniu tym zdający popełniali najczęściej błędów zarówno gramatycznych jak i leksykalnych. Podejmowali oni próbę wykonania tego zadania, ale nieznaną leksyki i form gramatycznych utrudniła uzyskanie punktów za to zadanie. Największe problemy mieli zdający z realizacją zadania cząstkowego 2.2., czyli przetłumaczeniem fragmentu zdania: <i>Nie pozostaje nic innego</i>. Odnotowano między innymi tłumaczenie <i>Nichts lässt anderes</i>. Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 2.3. ze względu na kilka możliwości jego rozwiązania, tj. <i>Während seiner Reise</i>, <i>Auf seiner Reise</i>. Zauważono tutaj jedynie błędy w odmianie zaimka dzierżawczego, np. <i>Während ihrer Reise</i>. W innych zadaniach cząstkowych zauważono następujące błędy: 2.1. Użycie <i>als ob</i>, ale bez wprowadzenia zmiany szyku, np. <i>Er benimmt sich so, als ob er wäre ein Kind</i>. Odnotowano również brak użycia trybu przypuszczającego Konjunktiv II. 2.4. Zamiast czasownika <i>behandeln</i> stosowano czasowniki <i>betrachten</i> lub <i>beobachten</i>. Często zamiast bezokolicznika strony biernej używano bezokolicznika strony czynnej lub brakowało w tej konstrukcji <i>zu</i>. 2.5. Nieznajomość rekcji czasownika. Zamiast <i>fragen nach</i> pisano <i>fragen um</i> lub <i>fragen über</i>. Nieznajomość rekcji rzeczownika, np. <i>Die Frage um eine gute Arbeit</i>.</p>

Zadanie 3. (18 pkt)

Zadanie polegało na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (**rozwprawka, opowiadanie, opis**) na jeden z trzech podanych poniżej tematów.

1. Coraz więcej ludzi poszukuje przyjaciół i partnerów życiowych za pośrednictwem Internetu. Wyraź swoje zdanie w formie **rozwprawki**, przedstawiając wady i zalety tego sposobu zawierania znajomości.
2. Napisz **opowiadanie** o przygodzie, którą przeżyłeś/łaś z grupą przyjaciół podczas zwiedzania Berlina.
3. **Opisz** uroczystość zorganizowaną ostatnio przez grupę uczniów Twojej szkoły, w której uczestniczyli rodzice oraz zaproszeni goście z Niemiec.

Wypowiedzi pisemne dotyczyły następujących tematów: „nauka i technika – współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji”, „człowiek – cechy charakteru, uczucia i emocje, problemy etyczne”, „życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia, styl życia, formy spędzania czasu wolnego”, „podróżowanie i turystyka – wycieczki i zwiedzanie, wypadki.”, „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego”, „kultura – uczestnictwo w kulturze” oraz „szkoła”.

Oceniane były następujące elementy: treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językowa (4 punkty). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu. Wypowiedź miała zawierać 200 – 250 słów.

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („nauka i technika”, „człowiek”, „życie rodzinne i towarzyskie”, „podróżowanie i turystyka”, „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego”, „kultura”, „szkoła”)

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, opowiadanie, opis)

3 – realia socjokulturowe danego obszaru językowego z uwzględnieniem tematyki integracji europejskiej i kontekstu międzykulturowego

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych

d – przedstawianie i uzasadnianie opinii

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiedzianie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie:

a – pisanie, w tym relacjonowanie, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki

Wskaźnik łatwości zadania

0,72 – łatwe

Treść – 0,86 Kompozycja – 0,86 Bogactwo językowe – 0,67 Poprawność językowa – 0,47

Komentarz

Niektórzy zdający, nieuważnie czytając polecenia, nie pisali na temat lub realizowali go fragmentarycznie.

Najczęstsze uchybienia:

Rozprawka – Wielu maturzystów wybrało ten temat i dobrze dawali sobie radę z jego realizacją. Niektórzy rozpisywali się na temat zalet i korzyści płynących z korzystania z Internetu, niewiele miejsca poświęcając problemowi głównemu. Pisano ogólnie o zaletach i wadach komputera, nie wspominając o możliwościach poznania partnera bądź przyjaciela poprzez Internet.

Szczególnie cieszy jednak fakt, iż większość zdających stosowała słownictwo i frazeologię typowe dla tej formy.

Opowiadanie – Pojawiły się problemy z umiejscowieniem przygody w konkretnym miejscu i czasie. Wielu maturzystów opowiadało o swojej przygodzie podczas wakacji, np. na camping. Część zdających napisała relacje, sprawozdania.

Maturzyści prezentowali zdarzenie główne, najczęściej wypadek lub zgubienie jakiegoś przedmiotu albo problemy z orientacją w mieście. Berlin przedstawiono w wielu pracach w tle, ale w sposób tak enigmatyczny, że mogłoby to być każde inne miasto niemieckie. Zaplanowane sprawdzenie standardu dotyczącego realiów socjokulturowych niezbyt się więc powiodło.

Opis – Temat należał do najrzadziej wybieranych, chociaż, jak wynika z napisanych prac, nie sprawiał większych trudności. Wielu maturzystów nie stosowało środków językowych charakterystycznych dla tej formy wypowiedzi. Zdający posługiwali się ubogim słownictwem w zakresie leksyki dotyczącej opisu uroczystości szkolnej. Przymiotnik zwykle był stosowany w formie orzecznika, a nie przydawki. W wypowiedziach brakowało często opinii na temat opisywanej uroczystości i jej uzasadnienia.

Zdarzały się prace, w których zdający opisywali jakąkolwiek uroczystość, nie zawsze szkolną, np. urodziny lub imprezę zorganizowaną w związku z wizytą niemieckich uczniów w szkole w ramach wymiany międzyszkolnej. Odnotowano też nieliczne prace nie na temat, np. opis uroczystości rodzinnej w Niemczech.

Generalnie zdający nie mieli większych problemów w zakresie realizacji kryterium dotyczącego treści pracy (łatwość 0,86). Również w większości prac nie wzbudziła zastrzeżeń kompozycja wypracowania (łatwość 0,86). Zdający dobrze radzili sobie z realizacją kryterium dotyczącego bogactwa językowego (łatwość 0,67).

Najgorzej wypadło natomiast kryterium dotyczące poprawności językowej (łatwość 0,47). Zdający mieli problemy ze stosowaniem właściwych struktur gramatyczno-leksykalnych oraz frazeologicznych.

Dużo problemów sprawiały zdającym następujące zagadnienia gramatyczne:

- szyk w zdaniu podrzędnie złożonym,
- zdania okolicznikowe czasu; zdający często mylili spójniki *als* i *wenn*, nie przestrzegali następstwa czasów,
- zdania podrzędnie złożone przydawkowe,
- rekcja czasowników i przymiotników,
- strona bierna,
- deklinacja przymiotnika w funkcji przydawki,
- zdania z czasownikami modalnymi w czasie przeszłym Perfekt, tryb przypuszczający.

Poziom rozszerzony – część I

Część II egzaminu na poziomie rozszerzonym (czas trwania: 70 minut) obejmowała – **Rozumienie ze słuchu** oraz **Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Część dotycząca rozumienia ze słuchu trwała ok. 25 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnorodnych tekstach nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Podobnie jak na poziomie podstawowym każdy tekst nagrany był dwukrotnie. Na płycie przewidziano przerwy przeznaczone na przeczytanie poleceń, zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Rozwiązanie tej części testu umożliwiło zdobycie 15 punktów (30 % punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 4. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o informację radiową dla kierowców dotyczącą komunikacji oraz utrudnień w ruchu ulicznym. Prezentowany tekst obejmował zakresy tematyczne „podróżowanie i turystyka – środki transportu” oraz „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego”. Zastosowano technikę „prawda/fałsz”. Zdający mieli zdecydować, które zdania są zgodne z treścią wysłuchanego komunikatu, a które nie.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,74 – łatwe (od 0,26 do 0,94)</p>
<p>Komentarz W grupie zadań najłatwiejszych na poziomie rozszerzonym, obok zadań 3., 5., 8., znalazło się zadanie 4. Zadanie cząstkowe 4.1. wypadło stosunkowo najgorzej, wymagało bowiem głębszego przeanalizowania fragmentu tekstu i wyciągnięcia wniosku oraz stwierdzenia, czy informacja jest zgodna z treścią tekstu. Zdający mogli zasugerować się bardzo podobnie brzmiącymi zdaniami w zadaniu oraz w nagraniu. Zadanie cząstkowe 4.5. było najłatwiejsze, ponieważ nie wymagało głębszej analizy treści wysłuchanego tekstu, a kluczowymi słowami do jego wykonania były <i>links und rechts abbiegen</i>.</p>

Zadanie 5. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego „żywnienie, zdrowie”. W wywiadzie ze specjalistką od zasad żywienia został poruszony temat odżywiania się dzieci i problemy z tym związane. W zadaniu tym zastosowano technikę „dobierania”. Zdający musiał do odpowiedzi dopasować pytania zadane przez dziennikarkę, przy czym dwa pytania nie pasowały do żadnej odpowiedzi.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu b – określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,75 – łatwe (od 0,61 do 0,97)</p>
<p>Komentarz Zadanie to było również jednym z łatwiejszych zadań na poziomie rozszerzonym. Zadanie cząstkowe 5.5. okazało się najtrudniejsze. Wśród typowych zdań pytających znalazło się pytanie, przed którym zamieszczono zdanie oznajmujące, tj. <i>Kinder essen gern Fastfood. Was gilt es da zu beachten?</i> Taka konstrukcja mogła sprawić trudność zdającym. Poza tym należało zrozumieć cały fragment tekstu, a nie poszczególne słowa. Zadanie 5.4. okazało się bardzo łatwe dla zdających, którzy bez trudu mogli przyporządkować pytanie <i>Wie sollte ein gesundes Mittagessen aussehen?</i> do odpowiedzi rozpoczynającej się od słów <i>Mittags sollte es viel Gemüse geben, dazu Nudeln, Reis ...</i>, czyli wskazujące na porę obiadową.</p>

Zadanie 6. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresów tematycznych „człowiek” oraz „życie rodzinne i towarzyskie”. Do zadania wykorzystano tekst narracyjny, który opowiadał o problemach w rodzinie. Do sprawdzenia umiejętności rozumienia ze słuchu zastosowano technikę „wielokrotnego wyboru”. Zdający musiał spośród czterech możliwości wybrać właściwe uzupełnienie zdania.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,69 – umiarkowanie trudne (od 0,49 do 0,82)</p>
<p>Komentarz Zadanie to okazało się najtrudniejsze w części rozumienie ze słuchu na poziomie rozszerzonym. Należy przy tym podkreślić, iż różnice pod względem wskaźnika łatwości między zadaniami przeznaczonymi na badanie rozumienia ze słuchu są niewielkie. Pewna trudność w zadaniu polegała na zastosowaniu tekstu narracyjnego zawierającego dużą ilość informacji wyrażonych bardziej złożonymi konstrukcjami gramatycznymi i wyrażeniami leksykalnymi (np. <i>Als unser Sohn auch am zweiten Tag nicht nach Hause kam, meldeten wir ihn als vermisst. Wir hätten mit ihm einen Weg finden müssen, seine Leidenschaft und eine Ausbildung unter einen Hut zu bekommen!</i>). Najtrudniejsze okazało się zatem zadanie częściowe 6.2., które wymagało zrozumienia tego fragmentu tekstu. Najłatwiejsze było zadanie częściowe 6.3. Prawidłowe dokończenie zdania wystąpiło w tekście w dosłownym brzmieniu, z wykorzystaniem tego samego zwrotu: <i>jemanden als vermisst melden</i>.</p>

Część – Rozumienie tekstu czytanego (zadania 7., 8.) i **Rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** (zadanie 9.) – składała się z trzech różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie (zadania 7., 8.) oraz rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych w przypadku zadania 9. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 12 punktów (24 % punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 7. (6 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań częściowych i realizowano je w oparciu o tekst publicystyczny dotyczący zakresów tematycznych: „zakupy i usługi”, „elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego”. Poruszony w tekście problem dotyczył aktualnego zagadnienia reklamy i języka reklamy w środkach przekazu. Do tekstu zastosowano technikę „wielokrotnego wyboru” jako najwłaściwszą do sprawdzenia zrozumienia jego treści.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Wskaźnik łatwości zadania 0,62 – umiarkowanie trudne (od 0,46 do 0,84)</p>
<p>Komentarz Zadanie to, sprawdzające rozumienie tekstu czytanego, okazało się dość trudne na poziomie rozszerzonym. Najtrudniejsze w nim było zadanie częściowe 7.2., gdyż akapit, do którego odnosiło się to zadanie, zawierał trudniejsze słownictwo. Zadanie wymagało również głębszego przeanalizowania fragmentu tekstu (m.in. zdania <i>Denn englische Lehnwörter dringen weiter ins Deutsche vor, wie das neue Neologismen-Wörterbuch beweist</i>) i wyciągnięcia wniosku oraz stwierdzenia, czy informacja jest zgodna z treścią tekstu. Zadanie częściowe 7.4. okazało się najłatwiejsze, ponieważ nie wymagało głębszej analizy treści wysłuchanego tekstu.</p>

Maturzyści bez problemu powiązali semantycznie słowa zawarte w zadaniu *Englisch scheint für die Werbung nicht mehr interessant zu sein* ze zdaniem z tekstu *Das lasse englische Ausdrücke für die Werbung nicht mehr so interessant erscheinen*. Pozostałe zadania częściowe miały podobny stopień trudności.

Zadanie 8. (3 pkt)

Zadanie składało się z trzech zadań częściowych i zostało zbudowane w oparciu o tekst publicystyczny z zakresów tematycznych „życie rodzinne i towarzyskie” oraz „klimat”. Zastosowano tutaj technikę „dobierania”. Zdający musieli uzupełnić tekst trzema wybranymi z czterech podanych zdań tak, aby treść była spójna i logiczna.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

d – wyselekcjonowanie informacji

f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu

Wskaźnik łatwości zadania

0,77 – łatwe (od 0,71 do 0,85)

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze na poziomie rozszerzonym. W zadaniu nie odnotowano większych dysproporcji w stopniu trudności zadań częściowych.

Zadanie częściowe **8.2.** okazało się nieco trudniejsze od innych. Trudność polegała na rozpoznaniu związków między danymi częściami tekstu a zdaniem *Das ZDF hat die Wettervorhersage nicht umsonst von der „Heute“-Sendung abgekoppelt*, które należało wstawić do tekstu. Najłatwiejsze okazało się zadanie częściowe **8.1.** ze względu na dość proste słownictwo zarówno w zadaniu, jak i w tej części tekstu, do której się odnosiło.

Zadanie 9. (3 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań częściowych (0,5 punktu za każde poprawne rozwiązanie). Wykorzystano do niego tekst publicystyczny na temat przeżyć szkolnych młodego człowieka, który w szkole był źle traktowany. Tekst odwołuje się do zakresów tematycznych „szkoła” oraz „człowiek”. Zadaniem zdającego było rozpoznanie różnorodnych struktur leksykalnych i gramatycznych, wybranie właściwych uzupełnień luk w tekście. Zastosowano więc technikę testu luk sterowanych. Do wykonania tego zadania niezbędna była znajomość leksyki na poziomie rozszerzonym.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2) Rozumienie tekstu czytanego

j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych

Wskaźnik łatwości zadania

0,49 – trudne (od 0,25 do 0,68)

Komentarz

Zadania, w których należy rozpoznać prawidłowe gramatyczne lub leksykalne struktury, sprawiły zdającym więcej trudności niż zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz zadania dotyczące tworzenia wypowiedzi pisemnej.

W zależności od indywidualnego zasobu słownictwa poszczególne zadania okazywały się trudne albo łatwe. Najtrudniejsze okazało się zadanie częściowe **9.1.** W tekście zdanie z luką zawierało nieco trudniejszy zwrot frazeologiczny.

Zadanie częściowe **9.3.** okazało się najłatwiejsze. Sprawdzało ono wyrażenie zawierające stosunkowo prosty czasownik *fallen*.

Podsumowanie i wnioski

Język niemiecki, obok angielskiego, jest językiem obcym najczęściej wybieranym przez zdających. W tej edycji egzaminu zdawało go ok. 20% maturzystów. Spośród zdających język niemiecki tylko nieliczni przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym (ok. 10%).

Wpływ na wybór poziomu miała liczba godzin nauczania języka niemieckiego w szkole oraz kierunek studiów wybrany przez zdających.

Zdający egzamin na poziomie rozszerzonym osiągnęli wysokie wyniki, które świadczą o świadomym wyborze tego poziomu.

Mocne strony tegorocznych maturzystów:

- Maturzyści zdający egzamin na poziomie podstawowym najlepiej realizowali zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, co pozwala wnioskować, że dysponowali biernym zasobem słownictwa, umożliwiającym wykonanie tych zadań.
- Zdający potrafili przekazać w sposób komunikatywny informacje zawarte w zadaniach otwartych na poziomie podstawowym, tj. w zaproszeniu oraz liście, a to znaczy, że opanowali umiejętność przekazywania prostych pojedynczych informacji.
- Zdający znali zasady pisania krótkiej i dłuższej formy użytkowej. Nawet w bardzo słabych pracach na poziomie podstawowym odnotowano prawidłowo użyte zwroty i poprawnie zbudowane zdania rozpoczynające i kończące list prywatny.
- Na poziomie rozszerzonym najmocniejszą stroną zdających było rozumienie ze słuchu oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej. Odnotowano bardzo podobne (wysokie) wskaźniki łatwości.
- Zdający znali zasady kompozycji pracy na poziomie rozszerzonym. Nie mieli większych trudności z realizacją formy i treści rozprawki, dlatego najczęściej ją wybierali. Pamiętali o postawieniu tezy i wielostronnej argumentacji. Stosowali słownictwo i zwroty typowe dla rozprawki.
- Rzadko zdarzały się błędy merytoryczne i stylistyczne.

Słabe strony zdających:

- Zdającym egzamin na poziomie podstawowym najwięcej problemów sprawiało wykonanie zadań sprawdzających rozumienie tekstu czytanego.
- Wielu maturzystów nie realizowało zadań zgodnie z poleceniami. Nie zawsze dokładnie czytali informacje, które powinni zawrzeć w zaproszeniu oraz liście. Może to świadczyć między innymi o niezrozumieniu poleceń w języku polskim.
- Pojawiły się problemy z realizacją dwuczłonowych punktów w zadaniu na poziomie podstawowym – w liście. Zdający traktowali dany punkt jako całość i realizowali go nieraz połowicznie formułując tylko jedno zdanie.
- W wielu wypowiedziach zauważono ogromną różnicę między ładnymi formułami grzecznościowymi, rozpoczynającymi i kończącymi list, a bardzo nieudolnym rozwinięciem. To pozwala wnioskować, że maturzyści pamięciowo opanowali formy grzecznościowe, natomiast mają kłopoty z samodzielnym formułowaniem tekstu w języku niemieckim.
- Zdający nie zawsze przestrzegali limitu słów. Zdarzały się wypowiedzi pisemne na poziomie podstawowym (listy), w których zdający przekazywali większość informacji w dość poprawny sposób, ale ich prace liczyły poniżej 60 słów.
- Zdający egzamin na poziomie podstawowym nawet w prostych strukturach gramatycznych popełniali dużo błędów, np. w odmianie czasownika, użyciu rodzajnika, szyku zdania. Duży problem stanowiło użycie czasu przeszłego w zdaniach prostych. Zdający wykazywali duże braki w znajomości form podstawowych czasowników oraz w stosowaniu czasowników posiłkowych *haben* lub *sein* przy tworzeniu czasu przeszłego Perfekt.

- Na poziomie rozszerzonym najsłabszym punktem zdających była znajomość gramatyki. Realizacja zadań badających rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych pozostawia wiele do życzenia. Pojawiły się również liczne błędy gramatyczne w wypowiedziach pisemnych.
- Odnotowano znaczne przekroczenie limitu słów na poziomie rozszerzonym, mimo informacji zawartej w poleceniu.
- Część zdających egzamin na poziomie rozszerzonym miała problemy z pisaniem opowiadań. Tworzono relacje, sprawozdania. Zdający nie zawsze mieli pomysł na ciekawe wydarzenie z pointą. Natomiast przy tworzeniu opisu brakowało zdającym środków językowych charakterystycznych dla opisu.
- Zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym zauważono w wypowiedziach pisemnych zbyt mały zasób słownictwa czynnego. Poza tym frazeologia była dosyć uboga. Zdający używali mało urozmaiconych struktur gramatycznych.
- Wielu zdających popełniało błędy ortograficzne, np. rzeczowniki pisano małą literą. Zastrzeżenia dotyczyły również błędnej pisowni „ss” i „ß”, pisowni rozdzielnej i łącznej.
- Zdający posługiwali się również często słownictwem zapożyczonym z języka angielskiego, które nie zawsze było trafnie dobrane.

Analiza poszczególnych części egzaminu oraz zadań wskazuje, że w pracy dydaktycznej z uczniami przygotowującymi się do egzaminu maturalnego w kolejnych sesjach warto zwrócić uwagę na:

- rozwijanie umiejętności rozumienia tekstu czytanego, szczególnie na poziomie podstawowym,
- wzbogacanie słownictwa, które jest istotnym elementem we wszystkich częściach egzaminu,
- ćwiczenie rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych na poziomie rozszerzonym,
- dokładne czytanie poleceń oraz rozwiązywanie zadań zgodnie z informacjami zawartymi w poleceniach,
- dokładne zapoznanie uczniów z kryteriami oceniania poszczególnych typów wypowiedzi pisemnych zawartymi w aneksie do Informatora maturalnego oraz zwrócenie ich uwagi na realizację tematu zgodną z poleceniem/tematem,
- rozwijanie umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych, zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym,
- włączenie do pracy dydaktycznej ćwiczeń doskonalących gramatykę, leksykę oraz ortografię.